

Minte, Anima si Literatura.

Nr. 19.

МЕРКІВІ, 3. 1859.

1859.

ПРИЧІПІЕЛЕ
д р е п т ь л ь і н а т ь р е й .

(Анкета din Nr. tr.)

IV.

Дрептълъ ценцилоръ киаръ аша ка ші дрептълъ пріватъ е пъблікъ, рекюбште леcea de дрептъ дінтай de попоръ е ръчівне. Нопорълъ се ё націвне е персопъ торалъ, ші ка атаре ea аре дрептълъ de a ce констітюї чівімште, de a ce консерва ші съсцинѣ фадъ къ зале попоръ, се ё дрептълъ de a ce конваліда ти зале, ші дрептълъ de a ce ашеza ші окъпа зпъ теріторія каре дикъ ну е ти посесіоне зпії алтъ попоръ, прекъм ші дрептълъ de a'ші да шіе'ші о констітюївне дъпъ плакъ, ші престе totъ дрептълъ de a'ші десволта ші есерчіта ліберъ тóте пътевіле сале. Ші фіндъ ачесте дрептълъ орікаре попоръ ле аре, аша de cine ҳртезъ къ орікаре попоръ поте претинде ші ти касъ de нечесітате a ші есторче din партеа алторъ націвнї рекюбштереа ші респентареа персоналітъдеі сале торалъ, пентръкъ ші ти респентълъ попорелоръ дикъ събсітенца, лібертатаа ші егалітатаа съпъ дрептълъ карі дистръїна ну се потъ.

Орікаре націвне аре дрептълъ de a ce чівіліса, de a креште ші діфлорі; de a'ші кълтіва, консоліда ші фортефіка теріторіялъ, de a речепе стрыні ти ачела; de a къпрінде църі нелокіте de nimene се ё адекъ карі дикъ ну съпъ але пітері, ші а ле колопіса къ о парте din метбрії сеї. Траптателе ші аланцеле дрептъ попоръ нъмаі съпъ ачеле kondічівнї алтъ валидітате жхрідікъ съпъ карі алтъ ші контрателе

днтре прівацъ. О аланцъ de агресівне е пълъ ші жхрідікаменте певалідъ, пентръ къ ръчівне ну пертіте чі кіаръ kondамъ атакареа de дрептълъе алтора. Солії се ё атласадорї съпъ певіловері пе теріторія стрынъ, алтъ днсе дн пъттареа лоръ пріватъ de a ce конформа дъпъ лециле църеі зnde съпъ трішіш.

Фіндъ днтре дозе попоре неконфедерате ну есте пічі зпъ трізпалаі се ё кърте de жхдедіш, аша о чёртъ жхрідікъ че о'ар еска днтре еле нъмаі пріп комплапаре пачефікъ (зnde зпъ алтъ попоръ се иоте адміте ка днтретъдіаторії) се ё пріп ресбелъ се иоте devide, каре дн ачестъ касъ аре караптерълъ зпії коапчівнї жхрідіч.

Нъмаі пъттереа арматъ, каре есте днсър-чіпать а есекта ти контра інімікълъ воінда потестъцеі політіче, аре de a трапта пітічеште пъттереа че ка інімікъ і контрастъ, пъпъ къндъ ачеста днспне артеле се ё се дн днвінсь, еаръ ну ші персопеле прівате, карі кіаръ ші інімікълъ, пъпъ че зіне ачеста цёра окъпатъ, дикъ алтъ de a преста ачеса че ар' поте претинде пентръ пъттареа скопълъ конформъ а ресбелъ.

Ну е пертісікъ ка націвніле певтралі ез ажьте зна се ё чеєалалть din пърділе че пътъ ресбелъ, към ар фі къндъ ар да ла зна бапі днтр'аскъпсъ ші тіліцъ, се ё о ар лъса се днтре ліберъ ти теріторіялъ се ё пентръ оперъчівнї тілітарі; потъ днсе ла амбе пърділе а събі-пістра віштвала ші рекюсітіе беліче, нъма ну дн къмпълъ de ресбелъ се ё ти локзрі acediate, пентръкъ ачеста ар днсемна а лза парте актівъ ла ресбелъ. Надівніле потъ ші съпъ декврсълъ

ресурсів і а конкіде ділтре сіне контрапте ж-
pidicamente валиде, ші аша пріп атаре траптатъ
а пнне капетъ ресурсів, пептръ къ ресурсів
ші аша нз е алтъ декътъ о чéртъ фісікъ decspre
о релъчівне жxрідікъ, каре релъчівне ділсе пріп
ресурсів тотзій нз ва дічета пічі жxстаменте
нз се ва devide. Кz тóте ачесте траптатъ de
наче пнмаі аша поте фі валидъ, се пріп ачела
нз с'а віолатъ вроенъ дрептъ neamienaverъ. Єнъ
попорѣ сувживатъ нз поте съ фі конкісъ пічі о
наче, чі dékъ се сімте дп пштере елъ поте ші
песте секле ділтреці а се елівера. Dékъ пріп
траптатъ de наче с'а пердьтъ врео парте din
теріторіалъ статълі, атвпчі четъцені локзіторі
не ачea парте de пштптъ потъ фъръ de пічі о
ділпнедекаре а emigrа de аколо къ тóть авереа
лоръ (въпзъндѣшій въпнріле фандзарі). Нz се поте
deternina сe ші къндъ ва вені тімпълъ, кътъ
коапчівnea жxрідікъ, каре о пштптъ ресурсів, съ
нз таі фіш печесарів ділтре попбре, та ачестъ
тімпъ атвтъ de dopitъ се поте преа віне квцета
суптъ о републікъ вініверсале de попбръ фандагъ
не конфедеръчівні паціоналъ, къ атвпчі дп кон-
формітатеа контраптълі че с'ар фаче ділтре
попбръ, с'ар потé пріп впъ трібніалъ de арбітрі
а се комплана ші ділдрепта орі че чéртъ, ші
аша а се ділтродвіче о наче етерпъ.

V.

Пріпнієле дрептълі патврале пвръ ле пш-
тимъ рефері ла релъчівні date а ле бтепіморъ,
ші еле атвпчі констітвескъ дрептълъ патврі
аплікатъ.

Аічі дпвінто de тóте віне ла ділтребае:
Чіне есте омъ дп сенсъ жxрідікъ? Тóть фінда
ръчівнілъ че стъ de сіне ка корнъ органікъ, ші
эрхе формъ е фадъ de омъ ші віедъ ші сімпі-
ре; къ ачеста ескідемъ de ачі emбріонії ші
тюністрії карі нз аз пічі фадъ пічі фермъ оте-
ніескъ, ші карі din үртъ ка totъ дрептълъ ші
віде се потъ. Maiorenъ е ачела, каре е дп

старе а квпощте ші а фаче валиде дрептъріле
сале. —

Къче акомъ ділтр'зпнъ енте се ведъ семнеле
ші діспвсечівніле патвралі de омъ, пнмаі декътъ
еі компетъ тóте дрептъріле отепешті, ші пеп-
тръ ачеса статълъ е деторів а апъра дрептъріле
minоріоръ. Еар' ачесте дрептърі, преквт штіш
нз'съ алтеле декътъ съвсістенцъ персоналъ, лі-
бертатеа ші егалітатеа, къ тóте факультъціле че
се наскъ din ачесте.

Шчіпца дрептълі патврі аплікатъ се оквпъ
къ сочіетатеа матрітоніале, къ дрептълъ патв-
рале de фамілій, ші къ дрептълъ патврале вісе-
річескъ.

Легътвра матрітоніалъ е басеа есіотенці
цевнлі отепескъ. Фандаментълъ матрітонілі
е парте печесітатеа патвралъ, парте контрап-
тълъ, de ші ачестъ din үртъ ар фі пнма тачітъ.
Ма контраптълъ матрітоніале пнма аша поте
фі жxрідікаменте е ръчівнітенте вaledъ, се
пріп ачела нз с'а віолатъ персоналітатеа ші
demnіtatea de омъ а пштілоръ контраенцъ, чі
din контръ ачесте 'съ асекврате пріп елъ. Dar'
аморвлъ е респептълъ речіпроқъ дікъ 'съ фанд-
аментълъ матрітонілі, каре апоі tende а
ставері контінгітатеа ачесторъ афептө: ачестъ
легътвра dar' deve съ фіш сімпълъ е константъ,
еа deve съ фіш късъторіа, пріп каре дохъ пер-
сіоне de сенсъ діверсъ се зпескъ ділтр'зпа ші
констітвескъ о адевератъ персоналітате торале
къ о перфептъ компланцъ de въпнрі; еа есте
фоквла інтімъ дп каре се рефлектеза totъ че
есте үтапъ, впъ чептъ de віедъ ші de аптіві-
тате компънъ пептръ тóте сконнріле отвзлі: е о
сочіетате de фамілій, каре deve съ квзтіве дп
сінвълъ сеъ ші релевівnea, ші торалълъ, ші
штіпца, ші інстрвкчівnea, ші артеа, ші індустрія,
ші дрептълъ ші дрептатеа. Маі дпколо матрі-
тонілі tende de о парте ла ексіперса ші
пропагареа цевнлі отепескъ пріп праіръчівне
ші едукъчівне, ші de алтъ парте ла дпвінтареа

посівіль а бінелві късъторіцілорѣ пріп ажъторів
дѣтврѣтватѣ. Пентрѣ ачееа, дѣ віртвтеа конт-
раптвігі татрімоніале, съпт амбѣ пърціле дѣ
дрептѣ де а преринде ына dela чесаалаль тотѣ
че поѣ шербі de тіжлокѣ пентрѣ ажъпчереа
скопвлі татрімонівлі, аша кътѣ еле аѣ дреп-
тврѣ e деторінде перфектамене асемені. Дѣ
статвлѣ патвреі орѣче татрімонів se поѣ dicolue
Фърѣ пічі о фіфіклате пріп воінда комвпъ а
пърцілорѣ; та дѣ статвлѣ чівіле дисавші статвлѣ
e компетене а жадека despre печесітатеа de-
спършрѣ. Дѣ респоптвлѣ копілорѣ, дрептвріле
ші деторінделе а амъндоі пърінї съптѣ егамі,
ші съптѣ de a ce конcidepa ka твторі патвралі
ai копілорѣ лорѣ, пресвпзпнѣ totdeagna къ
ші копій дѣ рељчізпea лорѣ кътѣ пърінї дикъ
аѣ тотѣ дрептвріле ытане.

Двпъ ръчівне тотѣ отвлѣ e domnulѣ сеѣ
проірі. Пентрѣ ачееа рељчізпile de domnѣ ші
шербіторів пътai пріп контраптѣ se поѣ паште,
пріп каре шербіторівлѣ se облѣгъ фаде къ dvm-
nulѣ сеѣ la черте престъчівні. Ашадарѣ, впѣ
дрептѣ de коапчівне пемърцінітѣ сеѣ o шербітвте
(глебе-астріпчівне) двпъ ръчівне пічі одатѣ нѣ
поѣ авре локѣ. Контраптвлѣ дѣтре domnѣ e
шербіторів дѣтчѣтѣ двпъ еспірареа тімпвлѣ ne
кътѣ o'a фъкѣтѣ, сеѣ dѣкъ атаре тімпѣ nѣ e'a
префіптѣ атвпчі поѣ дичета пътai дектѣ dѣкъ
la впa сеѣ la чесаалаль парте nѣ i таї плаچе
a ce үiné de елѣ. Пърінї e копії, domnї e
шербіторї констітвіескѣ фаміліа, a къреі капѣ e
пърінтеле касеї, каре ape de a вегіа ші а кон-
дѣчe кътѣ se поѣ таї біне лвквріле ші еко-
номіа късеї, пентрѣ къ елѣ есте пропріамене
фундъторівлѣ ші консервъторівлѣ фаміліеї.

Че се үiné de дрептвлѣ патврале бісері-
ческѣ, ачі e ворба пътai de сочітатеа вісівіль
каре с'a впїтѣ la впѣ кълтѣ dibinѣ естернѣ.
Фундаментвлѣ ачестеі сочітъді дикъ nѣ поѣ
fi алѣ дектѣ впѣ контраптѣ тачтѣ орї еспресѣ,
дѣ пътереа кърхіа тетбрї сочітъдеі конфесѣ

дѣ тіжлокѣ лорѣ ші дѣтврѣ дѣтре сіпе чerte
dorme, обсервъ чerte dicchipline, ce үinѣ de
чerte вссрї, ші ле есерчіз ліберѣ дѣтре сіпe.
Актом, фіндкѣ дрептвлѣ de a къцета ліберѣ e
nealienaverѣ, аша орїкаре тетбрѣ алѣ ревнізпнѣ
бісерічешті поѣ съ авзікѣ e съ ce лапеде de
ачестѣ сочітате, dѣкъ modulѣ къцетърілорѣ сале
с'a окімбатѣ. Апої din лібертатеа кончиендеї
вртmezъ къ бісерічеле aѣ de a ce толера впѣ не
алта; ші апої despre o бісерікѣ dominante дѣпъ
dintatenele ръчівнѣ пічі ворѣ nѣ поате fi.
Дѣ вртъ, преком асвра фаміліеї аша ші асв-
ра бісерічел, статвлѣ ape дрептвлѣ de съпремъ
incipenчівнѣ.

Еакъ по сквртѣ пріпчіпіеле дрептвлѣ патв-
ре; o пефтраптаре таї естенсѣ дектѣ ачестѣ
естраптѣ despre впѣ обієнтѣ атѣтѣ de іmпор-
тантѣ ші естенсѣ nѣ ce поѣ аштепта дѣтр'о
фойт periodikъ; пентрѣ ачееа опораї ленторї
ворѣ авѣ ввпетате a іерта ce хндева поѣ амѣ
тректѣ овекрѣ сеѣ n'амѣ пъртѣ дествлѣ de
кіарѣ. — Dp. Xodoshіз.

M O A R T E A

lui

Tudoru Vladimirescu.

Tsdopѣ, вѣзжандсе амъцітѣ ші de Тѣрчї,
ші de боерї, ші de Incілантѣ, ші de Сава, ce
device a апъра сінгврѣ елѣ къ попорвлѣ асто-
номія църеї, пентрѣ каре ридикасе стіндапвлѣ
революїдіе дѣ дистріктвлѣ Гордѣ, la 21 Ianваріе
1821. Плекъ dap de la тѣпъстїреа Котроченї
хнде pecida, ne la дѣтчептвлѣ лї Maїs, ші а-
покъ дрептвлѣ опре Штештї, къ 6000 тїи остані
din карї вр'o 4500 пандэрї, съб команда маї
твлорѣ къпітанї, ші вр'o 1500 аръзїдї ші
сербї, съб команда лїzi Хаџї Продан ші Маке-
донскї. Планъ съб ера a трече песте Олтѣ, ші
a ce впї къ чейлалдї пандэрї che ераѣ концептраї

прин тъпъстриле din Ромъния тикъ, чеи сервейт
тото de одашши de четъді de апърапеши de
марасиј къ провиси.

Съ лъсъмъкъ акът съ ворбескъ днески
Кириакъ Попеску въвълъ din adiastanii съи; каре
неа лъсатъ дн скрицъ революция de ла апълъ
1821 (1).

„ . . . Апои скъмъндсе de ла локълъ
таверен, аш апъкатъ дрътълъ Питештилъ, пънъ
дикъло de Гъешти, ѹnde неад соситъ о поштие
къ о скрикоаре алъ къпitanъ Iopdake din Питешти
(ачеаста а фостъ а трея zi днпъ плекаре лъи
Tsdopъ din Бъкбрешти) адресатъ кътъ Влади-
мiresкъ, къ копрindеира къ, de ва днainta
днпъсълъ (Tsdopъ) къ тръпълъ лъи (оаста лъи,)
длъ ва лови Iopdake; дар читидъ Tsdopъ скри-
коаре, дн авзълъ тътврора поастръ, аш зимбътъ
ръжъндъ; ши аш зисъ кътъ Хаџи Продан ши
Македонски(2), Александър ши челорланџи къп-
танъ аш тръпълъ съи:

De тълтеори гъндеекъ къ в'амъ зисъ къ
Iopdake (3) днмъ есте връшташ, ши къ de фадъ
(тъ) тъгълеште; ши къ дъпълъ требъе съмъ
фі пріоъ скрикоаре (теле) къ Паша Dilevъ
каре не ліпесекъ de о поштие; ши къ джъсълъ
днмъ ва тоартеа. Едъ сънтъ скъпъторијлъ съи
(лібераторълъ съи) . . . Че требъе съ фачетъ

(1) Ачестъ предиосъ докъментъ историкъ длъ по-
седъ Dn. N . . . R . . ., деизтатълъ пропріетарилоръ
манъ din дистриктълъ Ардешъ. Едъ къпине 31 паціне,
кола дн патръ, ши е дн форма de dialogъ, днтръ вънъ
грекъ ши вънъ вългаръ.

(2) Ачешти дои шефъ аш оштіръ стреине din беста
лъи Tsdopъ ераш пъшъ, кътъ се ва ведеа, ши днпъ тър-
търиа ши а алторъ историчи, de кътъ Етерищти а спиона
тоте пасхріле лъи Tsdopъ; ши ла тимпълъ къвенитъ а
ажата тръдараа ши пріндераа лъи Tsdopъ.

(3) Капълъ оштіръ стреине че пъзеза капітала цъ-
реи, ши каре фъс инструментълъ лъи Incisantъ а прінде
не Tsdopъ, къ вікленія ши тръдараа дн днделенчере къ
Продан ши Македонски.

къ астфелъ de омъ? Едъ нв штіръ! Нои авемъ
de патръ оръ пътре маи тълъ de кътъ джъсълъ,
ши маи въртосъ ши тъпъръ, ши кътъ аш кътезатъ
съ не скрие къ астфелъ de кинъ? (1)

„Ши сътъндсе къ Хаџи Продан, Маке-
донски ши Александъръ, съащ гъситъ къ кале съ
отървяскъ (съ се опреаскъ) оштіръле поастре
пънъ ва терце Македонски къ Александъръ прин
(къ) поштия ла Iopdake а се днтълни къ джъ-
сълъ, тълържандъ аколеа totъ тръпълъ постръ.

„Ши днданъ аш порнитъ чеи маи съсъ дои
днпътънади (пътіді) кътре Iopdake, каре се афла
дн Питешти, патръ чесъръ denapte de нои. Ачестъ
днтътълъре съащ дрътъ ла памъзъ; ши не ла
8 чесъръ търчешти, съащ днторсъ чеи маи съсъ
дои поштишъ тримішъ, къ отържреа ка съ не
апропіемъ къ тръпълъ постръ пънъ апропіе de
Голешти, ѹnde се афла къпitanъ Iopdake ши
Фартакъ, аколеа съ се фактъ днтълъре а лъи
Tsdopъ къ чеи маи съсъ пътіді къпitanъ Iopdake
ши Фартакъ.

„Дечи, днайнънълъ нои къ тръпълъ постръ
пънъ не къпълъ Голештилоръ, аш пъсъ (а аше-
затъ) Владимiresкъ тръпълъ постръ дн стареа
ръгълатъ (дн посідие de ресвоій) днпъ обіче-
илялъ съи.

„Еар дн потрива постръ се арътъ къпitanъ
Iopdake ши Фартакъ къ тръпълъ лоръ, totъ къ-
лъреци. Днпъ ачеста, дескълекъндъ къпitanъ
Iopdake ши Фартакъ, днпреенъ къ врео зече
осташъ de аш лоръ, съащ апропіатъ ка ла о пънъ-
кътъръ de локъ de нои, днндъ de штіре а се
апропіа ши Владимiresкъ; ши днпреенъндсе
амъндъ пърціле, аш днтрътъ Македонски днтръ
днпъшъ, (ши) аш фъкътъ днтръбъре лъи Iopdake
din партеа лъи Tsdopъ: че ера прічина de съащ
тримішъ скрикоаре ачеса кътре Владимiresкъ?
ши дъпълъ аш ръспънъ, къ авъндъ Пріпълъ

(3) Паціна 8 din танъскрислъ лъи Кириакъ По-
неску. —

Ісілантъ брекаре въпвіéть пе Vladimiresкъ, аж фостъ порвчітъ Iopdake de Пріпдвлѣ съ опрёскъ маршвлѣ алѣ трзпвлї Vladimiresкъ. Ші аззіндѣ ачестеа Vladimiresкъ аж zicѣ: къ веніреа лїи да Піешті нѣ прівеште алта дектѣтъ птмаі а се впі къ тої Франції лїи (pandvri) ші съ се бать къ тврчї днпревпъ къ тої (ші къ гречї днпревпъ), каре с'аѣ апрапіатѣ (тврчї) de Бвкбрештї; ші азта, фінд къ Сава с'аѣ аретатѣ некредінчосѣ ші кътре джпсвлѣ трѣдѣторї, неиззіндѣ парола каре аж dato, а еши adikstеле днпревпъ къ тої, фіештє каре къ трзпвлї лїи, din Бвкбрештї кълкъндѣї Фѣръ весте дн spdia (табъра) лорѣ да Ddewstї . . .

„Ип с'фѣрштї, днпъ ворсіреа ачеаста с'аѣ апрапіатѣ впвлѣ къ алтвлѣ ші с'аѣ ертатѣ, пзпнндесо впвлѣ къ алтвлѣ. Апої днданѣ аж порвчітъ Vladimiresкъ тнпарвлї челвї таі de къпетеніе, adikъ полковнквлї Jenake, a dewerта тнпвлѣ челвї таре; каре ші с'аѣ врматѣ спре сенпѣ de паче, ізвіре ші впіреа 1) змпндэрора пърдилорѣ днкінндѣ стеагѣ къ стеагѣ, с'аѣ амestекатѣ амзіндозѣ трзпвріле къ впіреа . . .

„Ші с'аѣ вркатѣ къ тої къпітанї трзпвлї дн кіосклѣ пордї (дела Голештї,) 8nde аж тъпкатѣ пеште търпітѣ фертѣ, чіоръ къ ворш; ші 8nde с'аѣ вркатѣ ші къпітанѣ Iopdake къ Фарнаке, днпревпъ къ тоать світа лорѣ . . .

„Dap дн (kiar) поаптеа ачеаса с'аѣ деско-перітѣ трѣдarea a лїи Хаї Продан, Македонски ші Александръ, каре прегътісе еї пептрѣ Vladimiresкъ (de) таі 'nainte а'лѣ преда дн тъпніе лїи къпітанѣ Iopdake пріп тайнъ; ші пріченндѣ атвнчї Vladimiresкъ ачеаста а лїи трѣдare, аж кіематѣ пе лїпгъ елѣ къціва din къпітанї алї pandvriлорѣ, пре кари гъндеа джпсвлѣ къ съптѣ аї лїи кредінчошї; ші с'аѣ (де аѣ) днкредінцатѣ лорѣ плапвлѣ съѣ, . . . порвчіндѣ Vladimiresкъ а днпрѣштіа тѣброра пандврілорѣ пріп тайнъ,

. . . съ стеа днпротіва ачесгей отържрї ші съ пз'лѣ dea, . . . ші съ се пзе ші къ артеле лорѣ днпротівѣ (лерѣ). Дар ачештї къпітанї de пандврї, . . . л'аѣ окържтѣ de фауѣ, зікъндѣ къ елѣ е певреднікѣ а фі таі твлѣтѣ а лорѣ къпетеніе . . . Vladimiresкъ (атвнчї) аж пзсѣ тъна пе локѣ, пріп патрѣ аї лїи кредінчошї оаменї, пе впѣ къпітанѣ ші лаѣ спѣнзратѣ 1) . . . ші връндѣ а врта ші къ алдї къціва din къпітанї 2) аж сърітѣ Хаї Продан ші Македонски къ оаменї лорѣ, ші аж съпнатѣ пре алѣ doilea, пе каре пзсесе тъна Vladimiresкъ а л'аѣ спѣнзратѣ; —

„Ші аша ачеастъ прічинѣ гъсіндѣї Хаї Продан, Македонски ші къпітанѣ Iopdake, decартъндвлѣ къ сіла лаѣ рідікатѣ пріп (къ) карагъ din Kіошквлѣ Голештілорѣ, ші л'аѣ днсѣ поаптеа дн Піештї, къ кважлѣ къ о съ'лѣ трішіцѣ ла Ісілантѣ дн Тѣрговиште, ка съ'шї dea къвълѣтѣлѣ пептрѣ че аж Фѣкѣтѣ ачеастъ фантъ. Дечї а доза zi лаѣ порпітѣ днптр'о кърчюарѣ тікѣ de поште, къ впнъ пазъ, песте топцї, ла Тѣрговиште, 8nde л'а ші оторжтѣ.“ 3)

„Еар сконклѣ лїи Продан ші Македонски (de а оторж пе Tdor) а фостѣ къ, віндѣ тъскалиї дн дѣръ, о съ'лѣ гъсіескѣ таі таре дектѣтѣ пе дѣпшї, ші аж doilea днпъ Ісілант..“

(1) Каселе револтѣ къпітанілорѣ de пандврї е-
раз: тоартеа а вр'о 30 пандврї, вчішї de елѣ днптрѣ
Бвкбрештї ші Гѣштї, пептрѣ фортншагрї, тоартеа я-
пітанілорѣ din аче поапте ла Голештї, каре къпітанѣ
ера ізвітѣ de тої; інтрізеле лїи Македонски, спре а
ажкуне елѣ ші пріп тайнъ; кашї съпремї аї пандврілорѣ
ші таі алеаѣ скрікоріле лїи Tdor днптрѣ тврчї, контра
кърора ромѣнї авеаѣ о врѣ пефтнкать, жестъ ші
ледітітѣ. Iap Iopdake, пе лїпгъ алтеле, авеа съ рѣсвѣне
дн Tdor тоартеа впнѣ непотѣ ші а впнѣ фаворітѣ
(пап. 23) вчішї ла Слатіна, ла Апріліе, къ тъна лїи
Tdor че ера преа северѣ, din какса впорѣ жафврї
але ачелора.

(2) Паціна 10.

(3) Паціна 11.

.. Dar ші пандарії піндід міна пе еі (пе Проданші Македонскі) і аш үінітік фікіші 21 de зіле ұн тъпъетіреа Тістмана, ынде командія Міхалогла, фрателе лві Тұдор, ші Гіць Ходз; ші ле череа лефвріле (лві Проданші Македонскі) шіл аш кінітік кз тоғбелміл де тъпчі, сперінділ къндік кз тóртеа, къндік (савіа) тұрчілор, де че аш фостік тръфтьорі аі лві Тұдор (адікъ, Проданші Македонскі); ші фрателе лві Македонскі 'іа скъпат (din тъна пандарілор) пріп ажжторблі етерішілор, ші кз скрікорі мін-чінісе; ші аша аш скъпат еі (ачешті 2 въп-зъторі аі лві Тұдор) кари ераш din капблі мо-клаві гоніторі аі лві Тұдор, кът ет афлат. (Пац. 21 ші 22.)

Пандарій кредік кз пічі пъпъ азі н'аш тұрітік Тұдор, непвтъндік креде еі кз л'ар фі оторжтік гречій, че ераш totsh de о леце кз дъпшій; ыі кредік кз се афль ұн Ресія трімісік ла жжекат; ші ротъній тоці кредік кз ва скъпа, ші се ва ұнтарна ұн цérъ таре ші таре, авъндік дрептік таре а се decsіновъці de кріма че ұн ұнпштік (Пац. 21).

De нз ера Тұдор тръдат (de Македонскі ші Продан) ші нз се отора, ноі нз о пъщемік ачеста: къчі de ачееа с'а пердітік бътъліа дела Дръгъшапі (ынде с'а оторжтік тіл de гречі ші българі). Къчі пътасі Vladimireskъ сінгэрі ера чең таі вредлік команділор, кари авеа тоате дікісіріле требвінічісе, ка ла ліпсъ (ла певсіе) днідат съ факъ шапцілор не кътпш ла о посідіе требвінічісе (фаворабілъ) de ресбоі, ші таі сі-гэрі бірвітіор (съ фіе) асвіра връшташілор.

Ші і адвартіша ла ляпте, (пе пандарі) ші асеменеа къвінте ле үінеа: „Фраділор ұндарі, (ші воі) сърбі ші българі, солдаці төі (товаръші de арте) ші локвіторі аі ачестік Пріпчі-пат! Ноі неамі скватік кз артеме, черъндік кз непвтърате желбі але пістре дела Порту дрептіріле ші прівілециріле пістре, кари с'аі кълкатік de чеі тріміш Domnі de Порта отоманіческъ дела о време ұнкобе, dinпревпш кз боерій по-штік кари се конформа (се үнеа) кз дъпшій Фъръ къвілтік ші (Фъръ) кълтік үнпш, неавъндік, ноі тоці локвіторій, чеа таі тікъ odinъ din партеа ачесторб тірані. Ші дыпъ кът съ веде нз Фъръ пріїміте желбіле (плънцеріле) посріе de Порту: къчі аш трекват песте Domnі de Порту:

оштірі але еі а не ісбі кз ресбоі. Деңі, актіма тердемік а не үп; кз фрації поштірі 1) кари се афль ла Пітешті; ші de ва вені връжташвлі асвіріне, кз воіа лві Domnіzeя, вомік ста ұн-протіва лві ұнтарштік, ка съ і арътътік кз поі съптемік ачей кари л'амік ісбітік ші алтъдат ла Кладова 2), ші л'амік біргітік. Ноі, фрацілор ұндарі, съптемік кари л'амік ісбітік ла Фетес-леані 3), ші л'амік Фържмат. Ачестік връжташшіде актім нз е аша ұнважтоштік ка ачела. Деңі съ стътік воіпічеште ұнпротіва лві; ші въ ұн-кредінцезі, кз воіа лві Domnіzeя, ұмік вомік ұнфржніе пегрешітік; ші ва рътъпса пътеле постру петврітор ла породеле ші ла връшай поштірі. Къчі ачестік ляпти а пістре есте съп-тік, de време че прівеште асвіра дрептірілор пістре. Еареъ de пъшкъ аветік, тъпврі үнне аветік, ші . . . воіпічіа!“ (Пац. 5.)

Тұдор, ұн прокламаціи сале, зічеа: кз боерій кари се ворд үпі кз елік пітрік алътареа үзрел, ворд фі пеєспіраці, ші авереа лорд пе-атінік; еар кари ва лакра ұнпротіва інтереселорд патріе, нз ва фі скютітік de жеғірі; ші съ се педенсéскъ ка үпік тръфтьорд de патріе; ші de ші лі се къдеа педенсéк, ла үпік ка ачештіа, Тұдор ұнсь н'а оторжтік пе nimenі din къді і аш къзатік ұн тъпъ (Пац. 25.)

Ұртареа (революція) Владімірескълі а фості дела Domnіzeя а ее фаче: къчі боерій үзрік ажжпесесеръ а лі се пъреа къ локвіторій, ком-патріотік лорд, нз е отік, чи о жівін de пі-тік . . . Ажжпесесе таі рѣд ші дектік пороаделе челе таі кріде ші Фъръ de леце, політи-чеште, ачестік патріе!“ (Пац. 25.)

Ла чең чітате н'аветік de кътік съ адъо-цемік ачесте рефлексіві:

Чееса че нз пітік фаче арта ші авралъ стреінглі ші а боерілор, ревші інтріга ші тръ-

(1) Adicъ кз гречій, кари авеа ачелашк інімік, ші се ляпташ ші еі totsh пітрік indenending; ші грекъ кът респілті лві Тұдор?

(2) Ұн ресбоілік Ресіе кз Порта дела 1806—1812, ұн кари Тұдор команда үпік корпі de пандарі. —

(3) Idem.

darea: Исламтă, пріп къпітанă Iopdake ші ачеста пріп Проданă ші Македонски, ръпъсеръ віада Владімірсклă, каре ла 1821, елă, впă сімплă боерă де неамă din districtul Горжклă, кă сінгэрă үенівлă елă, ші кă inima'i de адевъратă ромънă, дунелесе посідія църеi сале, дрептв-ріле елă, ші се фібръкъ кă къташа мордă, кът зіче впă адівантă азă лăт Тэдорă, пентрă ли-бертата патріе cale! (1)

Шi daka n'a резшітă, есте боервлă каре нă'ї а фітінсă тъна; есте греквлă каре Іа съ-патă пе събтă аскенеö; есте . . . Проданă ші Македонски, ачешті доi търъстори, кари л'аă въндватă лăт Исламтă, ка ші Isda пре Христосă лăт Каіафа.

Фie ачеста о лекціоне пентрă ромънă, а нă фікредінда сóрта lopă, ші віада Domniloră ші а патріе, пе тънă стреine: Къчі пе сіреинă нă'lă dôpe inima de ромънă; елă інтересвлă съё душі кактъ, ші пентрă вінеле съё приватъ сокрі-фікъ о ѡеръ, де каре нă'lă dôpe inima!

Історія есте оглінда трекетвлă: ea сервă дe лекціе пентрă пресентă, ші пе аратъ др-твлă спре віторь. Nadia, ка ші indisidвлă, каре нă штіе профіта дe еспеінда са, есте дестінатъ а пері, орі каре ар фi ресурселе елă, орі кътă de фаворабиль 'i ар фi сόрта!

C. D. Аріческă.

Banulu de dare.

(Imitatiune.)

S. Math. Ev. 22, 17.

III.

Mesia in baserica standu
Spune 'nvatiaturi;
Candu suntu trasnete-alui vorbe,
Candu pré dulci sonuri.
Poporu 'n tacere-adinca
Sta 'n giurui uimitu
L'alui sante 'nvatiaturi, si
De ele 'ndulcitu.

D'ici si cole, ca suflarea
De zebrulu linu,

(7) Політика лăт фi политика стръмошіорă съi: a съегине кă арма автономия ѹреi.

Catra ceriu se 'nnaltia cate
Unu adincu suspinu :
Arata Isusu noianulu
Binelui cérescu, —
Si ca din acela carii
Se inpartasescu.

Spuné: ca 'n ceriu fericirea
Tiene in eternu, —
Si c'astépta 'n veci nestinsa
Vapaiе 'n infernu
Pre pacatosi, in a caroru
Animi de metalu
N'a prinsu redacini virtutea,
Bunulu principalu.

L'aste vorbe s'aduncira
Toti in cugetari,
Seriosulu spiritu 'si puse
Siesi intrebari:
„Paminténa mea viatia
Daca va 'nceta,
Óre 'n ceriu, se'u in vapáie
Me voiu destepta?!"

Dar' linistea se conturba
D'unu strepitu usioru,
Cative insi catra Messia
Mergu incetisioru.
Inganfati de ambitiune
In costumu auritu . . .
Mergu in laturi, spre odihna?
Iata 'i s'aу opritu.

S'audu siopte . . . asai'i asia'i!
De'ar' respunde-ori cum,
Trebuiе contrariulu nostru
Se péra acum!
Dica „nu“ si 'n contra de Tronu
Se va rescula;
Dica „dati“ atunci poporulu
Crudu, l'a decola.

Ajdeti! . . . dieu, si pleaca 'ndata
Cu spiritu inganfatu.
Dar' cei asta dela facia
Toti sau stramutatu?
Unde 'i spiritulu resbunarei
Dominiloru ce-aveati?
Mergeti, asiai: lui Isusu ca
Se ve inchinati.

Suna bucinulu . . . si pintre
Poporulu fricosu
Strabatu puii de napârca
C'unu chipu ticalosu;
Pana-ajungu la Domnulu, Frica,
A vindictei doru,
Si sperantia-amaru se lupta
In atmâna loro.

Jata 'i stau . . . conducatoriulu
 Dice umilitu:
Scimu Domne ca'ntieleptiunea
 Zace ne'ndoitu
 In vorbele tale, si ca
 Primindu alu teu sfatu
Vomu afla spre perfeptiune
 Drumu adeveratu.

Scimu: ca'n anteti nu'su osebiti
 Misielu si bogatu,
 In tine afla patronulu,
 Celu persecutatu;
Si ca n'avendu interese,
 Vindicta, amora,
 Del' adeveru nici candu te potu
 Trage'n partea loru.

Spuneti dar'a ta parere,
 Spune-o apriatu:
Preste-alu nostru poporu streinulu
 Pote fi-Imperatu?
Cadese se damu noi dare
 Imperatului?
Spunene magistre suculu
 Adeverului!

Dicu ei; si din gura'n gura
 Ambla tema loru,
Curiositatea imple
 Spirtulu tuturorul.
Toti astepta cu'ncordare
 Ca domnulu Isusu
Se resolve'ntrebatiunea
 Ce 'i-oau propusu.

Toti canta la-invatiatoriulu,
 Dar' tentatorii
Si-aloru socii nu cutédie
 Spre élua a privi:
Se temu ca le-a vadi facia
 Cugetulu ce-avea, —
In pamentu le-a infisptu ochii
 Consciintia rea!

Isusu canta cu asprime
 Spre dinsii tacandu,
 Apoi catra ei aceste
 Dice suspinandu;
„Sfatulu bunu la voi nu'nceape;

Nu ca nu'l primiti:
Voi insielatori faciarnici
 Ce me ispititi?“

„Aduceti unu banu incóce! . .“
 Care daca 'l ie
Dice: „acestu chipu si scriptura
 Asta acui e?“
„A Imperatului“ respundu ei. —
Isusu dise-apoi:
„Impliniti dar' ce poftesce
 Legea dela voi:

Dati la Imperatu cu dreptate
 Ce este alui,
Dieului cu pietate
 Ce i a Dieului!
Implinindu asia ce cere
 Legea, santulu dreptu,
Sperantia de mantuire
 Nu va fi 'n desertu!“

Totu poporulu la dieésculu
 Lui Isusu cuventu
Créde; s'adineu se petrunde
 De 'ntielesu-i santu.
Care se nu'l u fericésca
 Gura, budie nu'su, —
Ca din giuru-i inimicii
 Cu totii sau dusu! . . .

* * *
Dati la-Imperatu cu dreptate
 Ce este a lui; —
Dieului cu pietate
 Ce'i a Dieului!
Tiparitive in animi
 Estu adeveru santu:
Elu va da 'n ceriu fericire,
 Pace pre pamentu!

P. Bránu.